

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΕΜΠΤΗ 31 ΜΑΪΟΥ 2001
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΝΕΟΤΕΡΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΘΕΜΑ Α1

- α. Το κύριο μέρος της απάντησης για τα αίτια του Α' Βαλκανικού πολέμου βρίσκεται στις σελ.36-37: «Το βαλκανικό μέτωπο κατά της Τουρκίας ... του αλύτρωτου Ελληνισμού»

Το κύριο μέρος της απάντησης για τα αίτια του Β' Βαλκανικού πολέμου βρίσκεται στη σελ. 45: «Μετά τη συνθήκη του Λονδίνου ... τα απελευθερωμένα εδάφη».

[Ενδεχομένως θα μπορούσε να δοθεί περιληπτική αναφορά των εξής χωρίων: σελ.34: «Όταν το 1908 εκδηλώθηκε ... των βαλκανικών κρατών», σελ.36: «Στο μεταξύ η γερμανική ... αργότερα και το Μαυροβούνιο», σελ.43: «Έτσι η συνθήκη του Λονδίνου ... των συμμάχων αυτή τη φορά».

- β. Η απάντηση είναι στις σελ.69-70: «Έτσι δύο βασικές...Αλβανίας» και 83 - 84: «Δύο συνθήκες, μετά τη λήξη... της περιοχής στην Ελλάδα».

ΘΕΜΑ Α2

- α. **Πάγιο κοινωνικό κεφάλαιο:** σελ. 10: «Σ' αυτήν την...οικονομίας»,
Ιδιώνυμο: σελ.207: «Στα αμφισβητούμενα...των πολιτών»,
Δημοκρατικό Μανιφέστο: σελ.99-101: «Στην Ελλάδα...φυλάκιση»,
Ψυχρός πόλεμος: σελ.267: «Δύο χρόνια...είχε αρχίσει».

- β. Η απάντηση είναι στις σελ. 32-34: «Το αγροτικό κίνημα...κυβέρνηση».

ΘΕΜΑ Β1

Ο αγώνας στις πόλεις έπαιρνε διαφορετική μορφή από τον αγώνα στα βουνά. Σ' αυτόν, με πρωτοπόρα τη νεολαία, μετέχουν πολίτες κάθε κοινωνικής τάξης και κάθε πολιτικής απόχρωσης. Δίπλα στους ανώνυμους αγωνιστές η πνευματική ηγεσία του τόπου δίνει και αυτή το παρόν στο αντιστασιακό προσκλητήριο.

Η πηγή (α) αναφέρεται στη φοιτητική διαδήλωση με την οποία η Αθήνα παίρνει το βάπτισμα του «πυρός» στις 25 Μαρτίου 1942. Η πηγή κάνει λόγο για τη συμμετοχή των νέων στην εκδήλωση αυτή που αποκτά εθνικό χαρακτήρα με το άκουσμα του Εθνικού Ύμνου. Η διαδήλωση διαλύεται από τους Ιταλούς αστυνομικούς και πολλοί φοιτητές συλλαμβάνονται και βασανίζονται.

(σχολ. βιβλίο σελ.279-282) Στις 22 Απριλίου του ίδιου χρόνου η πρώτη καθολική απεργία των δημοσίων υπαλλήλων αιφνιδιάζει και την κυβέρνηση Τσολάκογλου και

τις αρχές κατοχής. Τον ίδιο χρόνο, στις 22 Σεπτεμβρίου μια σοβαρή αντιστασιακή πράξη πραγματοποιείται στην πρωτεύουσα. Μέλη μιας μικρής αντιστασιακής οργάνωσης, της ΠΕΑΝ η οποία συνεργαζόταν με τους Άγγλους, κατόρθωσαν να ανατινάξουν στο κέντρο της Αθήνας τα γραφεία της προδοτικής φασιστικής οργάνωσης ΕΣΠΟ. Το Φεβρουάριο του 1943 το Ε.Α.Μ. ιδρύει τη νεολαιίστικη οργάνωση του «Εθνική Πανελλαδική Οργάνωση Νεολαίας» (ΕΠΟΝ) και μ' αυτήν οι αγώνες της νεολαίας συντονίζονται. Ενώ στις 28 Φεβρουαρίου η κηδεία του ποιητή Κωστή Παλαμά μεταβάλλεται σε αυθόρμητη λαϊκή διαδήλωση του λαού της Αθήνας κατά των κατακτητών, στις 5 Μαρτίου 1943 μια γενική απεργία στην πρωτεύουσα ματαιώνει την επιστράτευση των Ελλήνων εργατών, τους οποίους οι Γερμανοί σκόπευαν να τους στείλουν στη Γερμανία για να δουλέψουν στα γερμανικά εργοστάσια. Σε αυτήν την τελευταία πληροφορία του σχολικού βιβλίου αναφέρεται και η πηγή (β), η οποία κάνει λόγο για τη γενική επιστράτευση που διατάχτηκε από το Βερολίνο, ώστε Έλληνες νέοι εργάτες να σταλούν στη Γερμανία για εργασία. Ο λαός της Αθήνας ξεσηκώνεται με συλλαλητήρια στους δρόμους, απεργίες και φωτιά στο Υπουργείο Εργασίας της κατοχικής κυβέρνησης Τσολάκογλου, η οποία ελέγχεται από τους Γερμανούς. Ιταλοί και Γερμανοί στρατιώτες αντιμετωπίζουν με βιαιότητα τους διαδηλωτές και μάλιστα υπάρχουν και θύματα. Η πηγή μας πληροφορεί ακόμη ότι από τις 5 Μαρτίου 1943 απεργεί και η τηλεφωνική υπηρεσία παρότι πρόκειται για στρατιωτική υπηρεσία, αλλά και τα παιδιά των σχολείων. Μάλιστα η εκδήλωση παίρνει στη συνέχεια και πανελλαδική έκταση, όπως μας πληροφορεί και η πηγή. Τέλος στις 22 Ιουλίου 1943 μια παναθηναϊκή διαδήλωση διαμαρτυρίας εναντίον της σχεδιαζόμενης εισόδου των Βουλγάρων στη Θεσσαλονίκη πνίγεται στο αίμα από τα γερμανικά τανκς.

Η πηγή (γ) αναφέρεται στο γεγονός της πυρπόλησης και της σφαγής των Καλαβρύτων από τους Γερμανούς στις 9-13 Δεκεμβρίου 1943. Το κείμενο αναφέρει ότι, με διαταγή της Γερμανού διοικητή της Πάτρας, οι Γερμανοί συγκεντρώνουν τον πληθυσμό των Καλαβρύτων στην αυλή του σχολείου και κλείνουν τα γυναικόπαιδα μέσα στο σχολείο. Τους άντρες και τα αγόρια (πάνω από 14) τους οδηγούν στο νεκροταφείο της πόλης, όπου βλέπουν τα σπίτια τους να καίγονται, και στη συνέχεια τους εκτελούν εν ψυχρώ. Το αποτέλεσμα είναι σύμφωνα με το κείμενο του Ανδρ. Κέδρου θάνατος οκτακοσίων αντρών και εφήβων. Το σχολικό βιβλίο προσθέτει ότι φονεύθηκαν συνολικά 1101 άτομα ανάμεσα στα οποία βρίσκονται βρέφη και παιδιά κάτω των 14 ετών (σχολ. βιβλίο σελ. 287).

Οι εκατόμβες των εκτελέσεων από τους Γερμανούς προήλθε ως συνέπεια των αντιστασιακών πράξεων του ελληνικού λαού και στις πόλεις και στην ύπαιθρο, όπου ειδικότερα οι αντάρτες του Ε.Λ.Α.Σ. ελέγχουν το μεγαλύτερο μέρος της κατά το 1943 και κρατούν καθηλωμένες εννέα μεραρχίες των στρατευμάτων κατοχής (σχολικό βιβλίο σελ.282-283).

ΘΕΜΑ Β2

Η απάντηση είναι στις σελ. 243 - 256: «Ο Ελληνοϊταλικός πόλεμος...του ναυτικού στον Αγώνα». [Αν και οι γελοιογραφίες που συμπεριλαμβάνονται στο συγκεκριμένο θέμα αναφέρονται στην κατάληψη της Κορυτσάς και των Αγίων Σαράντα στη διάρκεια

της δεύτερης φάσης του Ελληνοϊταλικού πολέμου, θεωρείται σκόπιμο να αναφερθεί το σύνολο των γεγονότων του Ελληνοϊταλικού πολέμου].